

Mgr **Ewelina Justyna Krzykała**

UMCS Lublin

e-mail: ewelakm@gmail.com

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji „Subiektywizm w języku”

Dnia 24 listopada 2015 roku na Wydziale Humanistycznym UMCS odbyła się zorganizowana przez Sekcję Polonistyczną Koła Naukowego Doktorantów UMCS ogólnopolska konferencja naukowa zatytułowana „Subiektywizm w języku”. W Komitecie organizacyjnym zasiadali mgr Beata Szejjec (Przewodnicząca Sekcji Polonistycznej Koła Naukowego Doktorantów UMCS, doktorantka w Zakładzie Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych IFP) oraz mgr Damian Gocół (doktorant w Zakładzie Językoznawstwa Ogólnego IFP). Funkcję sekretarza pełniła mgr Ewelina Justyna Krzykała (wiceprzewodnicząca Sekcji Polonistycznej Koła Naukowego Doktorantów UMCS, doktorantka w Zakładzie Historii Literatury Polskiej IFP).

Prymarnym celem konferencji była wymiana doświadczeń i opinii przedstawicieli rozmaitych dziedzin humanistyki na temat szeroko pojętej wieloaspektowości języka i jego subiektywizacji, nie tylko w ramach działalności stricte literackiej, ale także w kontekście różnic na poziomie narodowościowym/etnicznym czy pewnych zaburzeń mentalnych z zakresu logopedii. Wtórny zadaniem była zaś integracja środowisk studenckiego i doktoranckiego z całej Polski. W wydarzeniu wzięło udział dwudziestu trzech uczestników z dziesięciu ośrodków naukowych: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Honorowy patronat nad wydarzeniem objęła Prodziekan Wydziału Humanistycznego UMCS prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska, zaś patronat medialny Radio Lublin oraz rocznik naukowy „Acta Humana”.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała prof. dr hab. M. Karwatowska, która wyraziła satysfakcję z faktu, że Sekcja Polonistycznej Koła Nauko-

wego Doktorantów UMCS po raz kolejny udało się zorganizować interesujące spotkanie, na które przybyli reprezentanci wielu ważnych ośrodków naukowych, a także nadzieję na dalszą współpracę uniwersytetów oraz owocne obrady. Kilka słów wstępu skierował do uczestników również Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UMCS dr hab. Arkadiusz Bagłajewski, który przyznał, iż bardzo cieszy go aktywność studentów IFP, szczególnie zaś jej rezultaty w postaci publikacji naukowych podnoszących rangę UMCS. Prof. dr hab. Anna Pajdzińska odniosła się do samego tematu wiodącego wydarzenia, podkreślając, że wymaga on pewnego uporządkowania na gruncie formalnym, czemu może się przysłużyć konferencja.

Obrady zostały podzielone na dwie sekcje – pierwsza z nich odbywała się w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego, druga w Sali Obrad Rady Wydziału Filozofii i Socjologii. Obydwie cechowała ogromna różnorodność tematyczna: w sekcji A obok problematyki literaturoznawczej znalazły się referaty dotyczące płaszczyzn poetyki, logopedii i socjologii, zaś w sekcji B polityki i filozofii.

Obie sekcje rozpoczęły się od paneli literaturoznawczych. W panelu prowadzonym przez mgr Agnieszkę Romaneczko, obecnych zaciekał referat mgr Justyny Dąbrowskiej pt. „*Nie żyjemy w czasach Romulusa i Sabineek monogamistek*” – *sposób opisu relacji* w Trylogii rzymskiej Jacka Bocheńskiego, w którym przybliżyła ona sylwetkę współczesnego autora oraz zsubiektywizowane metody prowadzenia narracji w jego powieściach. Zwróciła uwagę na fakt, że pomimo stylizacji na Złoty Wiek Antyku, język, jakim posługują się bohaterowie Bocheńskiego, jest współczesny, często kolokwialny, a nawet wulgarny, co tworzy oryginalny kontrast i służy przełamywaniu pewnych stereotypów.

W drugim panelu prowadzonym przez mgr Katarzynę Giletę-Kłepkę interesujący referat pt. *Subiektywizm w języku poetyckim Jarosława Borszewicza* wygłosiła mgr Marta Kostrzewa, która wskazała na subiektywne odniesienia poety do ludzkiej moralności, historii, filozofii i innych dziedzin humanistycznych. Na podstawie tomiku poezji *Duet zezowaty* ukazała nieustanną zmienność języka literackiego autora zależną od skrajnych stanów emocjonalnych, naznaczającą jego utwory silnym subiektywizmem.

Blok logopedyczny prowadzony przez mgr. Damiana Gocóła skoncentrowany był na zagadnieniu autyzmu w wieku dziecięcym oraz sposobach kreacji subiektywnego (językowego) obrazu świata przez dzieci dotknięte tym zaburzeniem. Typową cechą osób autystycznych jest niski poziom komunikacji werbalnej i niewerbalnej, do czego nawiązywał referat *Idiolektałny obraz świata chłopca z autyzmem na przykładzie nazw zwierząt* przedstawiony przez mgr Joannę Antczak-Sokołowską. Szczególnie zaabsorbował on słuchaczy, którzy mieli okazję dowiedzieć się, w jaki sposób dziecko autystyczne postrzega obrazy konia, psa i kota oraz że zdecydowanie odbiegają one od wyobrażeń człowieka zdrowego.

W panelu tym znalazła się również prezentacja dotycząca kształtowania tożsamości podmiotu w języku japońskim, która ze względu na orientalną tematykę bardzo zainteresowała słuchaczy i skłoniła ich do zadawania pytań. Anna Roszczyk zajęła się analizą zastępczych form gramatycznych zaimków osobowych w języku japońskim, bardzo rozbudowanym systemem honoryfikatywnym oraz specjalnymi kategoriami wyrazów służących wywyższaniu odbiorcy lub podkreślaniu uniżenia nadawcy, które tworzą silnie zsubiektywizowaną strukturę komunikacyjną na tle języków świata.

W drugiej części obrad, słuchacze sekcji A mogli wysłuchać referatu Malwiny Hopej pt. *Istota prawdziwej niepodległości. Sposoby rozumienia pojęcia NIE-PODLEGŁOŚĆ przez Polaków z Wrocławia, Lwowa i Mościsk*. Swoje badania autorka poparła przeprowadzoną ankietą, dotyczącą pojmowania niepodległości i związanego z nią patriotyzmu wśród maturzystów i studentów posiadających obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej lub Kartę Polaka. Uzyskane wyniki pozwoliły jej stworzyć zupełnie nową definicję niepodległości, z uwzględnieniem różnic mentalnych i geopolitycznych. Referat powstał w oparciu o odpowiedzi na pytanie „Co według Pani/Pana stanowi o istocie prawdziwej niepodległości?”, które – jak podkreśliła autorka – opracowano metodą lubelskiej szkoły etnolingwistycznej.

W sekcji B, w bloku prowadzonym przez mgr Ewę Bulisz, szczególnym zainteresowaniem cieszyło się wystąpienie mgr. Rafała Mazura, który podjął się analizy wypowiedzi prasowych pod względem poprawności politycznej na przełomie 2013/2014 roku. Samo pojęcie poprawności politycznej utożsamione zostało z „przedstawieniem subiektywnej wizji rzeczywistości”. Na podstawie „Gazety Wyborczej” oraz „Do Rzeczy” autor próbował wskazać na istotne różnice w postrzeganiu świata oraz silnie zsubiektywizowanym wyborze wartości dwóch odmiennych frakcji. Ponadto wyliczył i opisał zjawiska, które znacząco wpływają na sam dyskurs polityczny, takie jak neosemantyzacja, stereotypizacja czy eufemizacja.

Wątkiem, który przewijał się w niemal wszystkich prezentacjach konferencji była opozycja swój–obcy. Do tej problematyki odnieśli się w sposób bezpośredni mgr Damian Gocół, mgr Agnieszka Romaneczko i mgr Iga Figarska-Bączyk. Mgr I. Figarska-Bączyk w referacie „*My*” i „*Oni*” – *stereotypy w powieściach Amary Lakhousa* z jednej strony podniosła problem pisarzy migracyjnych, sposobów ich postrzegania i prób powstrzymywania napływu „obcej” literatury przez „rdzennych” mieszkańców, z drugiej zaś przedstawiła pewien zestaw postaci powieściowych stworzonych przez Amarę Lakhousa, które – jak sam autor – noszą w sobie stygmat dyskursu swój–obcy. Nie została pominięta kluczowa kwestia, jaką jest wzajemne przenikanie się kultur „swoich” z „obcymi”, elementów literatury rdzennej i napływowej.

Finalną częścią konferencji były podziękowania złożone przez komitet organizacyjny wszystkim uczestnikom, zarówno prelegentom, jak i osobom zaangażowa-

nym w organizację wydarzenia. Wyrażono przy tym nadzieję na kolejne inspirujące spotkania oraz szybkie ukazanie się tomu pokonferencyjnego, będącego zbiorem poruszonych zagadnień.

Konferencja „Subiektywizm w języku” odsłoniła całkowicie nowe płaszczyzny dociekań i analiz, które otwierają szerokie horyzonty badawcze. Niezwykle trudnym zadaniem był wybór referatów spośród nadesłanych propozycji, a ich bogactwo i złożoność świadczą o potrzebie dalszych poszukiwań i podejmowania prób formalnego porządkowania.